

HAJDUFÖLD

FIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Hónapra . . . 50 K Félévre . . . 220 K
 Égész évre . . . 110 K Égész évre . . . 440 K
ÁR PÉLDANY ÁRA: 2 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr. Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM
 INTERURBAN TELEFON: 3-48. SZÁM

Ujra kezdjük a forradalmat?

Mikor a nemzet kábultságából magához tért, elszörnyedve gondolt vissza azok munkájára, akik a magyar nemzeti államot összeomlasztották. Akik a magyar nemzeti állam gondolatát vallják politikájuk alapdogmájául, tisztán látták: a közlélek megrontásában mi része volt a destruktív sajtónak s azok élén az Estnek, a Világnak és a Pesti Naplónak. Mindannyiunk előtt világosan állott, hogy a kommunista forradalmat nagy eszmék megszenteltetésével Károlyiék készítették elő és a többi radikális pártok is a forradalom csöcselékének voltak előharcosai. Azt is tudta mindenki, sőt a mai liberális blokknak talán nem is egy vezérémbere bizalmasan be is vallotta, hogy ez az összeomlás általában — tisztelet a kivételeknek — a zsidóság rothasztó munkájának volt az eredménye. Vagy ha valaki még ebben idáig kételkedett, megtudhatta ezt az igazságügyi miniszter minapi hivatalos jelentéséből, amely szerint a hadsereg csalással vádolt 1018 szállítója közül 741 volt zsidó és 55 keresztyén. Véletlen dolog az, hogy az ország 2 millió zsidaja közül 156 a bűnös és 18 millió keresztyéne közül csak 55? Nem szemrehányásul, de a tanulságok levonása végett azt is meg kell állapítanunk, hogy bár a munkásság a politikai romboláshoz vak eszközül dobta oda magát, a megsértett, mindenéből kifosztott polgári társadalom testvéri jobbát nyújtotta felé. A kormányzó dorogi beszédéből tudjuk, hogy egy bányamunkás havi keresete 6419 korona 65 fillér, akkor, amikor az állam legmagasabb rendű hivatalnokja ugyan csak egy hónapi munkája után 4541 kor. 67 fillért kap, mert az állam nem képes egyetlen tisztviselőjének sem többet fizetni.

És most mit látunk?
 Ugy hírlik, — szeretnők, ha rágalom volna —, hogy a munkásság ismét erőszakosan akarja helyzetét a személyes keresetből élő többi társadalmi osztályokkal szemben még kedvezőbbé tenni. Természetesen ennek sikere esetén lehetetlené válik minden termelő munka iparban, mezőgazdaságban és szellemi téren. De meg kell szünnie az állami gépezet mozgásának is, ha a miniszter, ki az egész ország gondját és felelősségét emeli, egy negyedét sem kapja meg annak, amit az ajtónállója keres.
 Destruktív politikuskok és sajtójuk világgá kürtölik, hogy nálunk felborult a jogrend; a pártos politika szolgálatában áll az igazságszolgáltatás és a közigazgatás. A terror és elnyomás sulya alatt hirdetik ezt, — szabadon, sőt vakmerően, anélkül, hogy bárkinek csak a hajaszála is meggörbülne.

Nincs sajtószabadság. — És virárganak az Est, a Világ, a Pesti Napló és társaik.

Nincs politikai szabadság. — És megalakul a liberális blokk, hogy világgá kiáltssa mindazt, ami ronthatja hitelét a magyar államnak; ami ellenszenvenessé teheti az antant előtt; ami utját szegheti gazdasági erősödésünknek.

A magyar társadalom erkölcsi és értelmi sülyedését ez a liberális blokk mutatja legélesebben.

Józan fejvel, becsületes szívvél szóba állt volna-e valaha valaki olyanokkal, akik országunk területét megszálló ellenséget arra biztatnak, hogy bitorolja tovább is azt a szent röget! A Károlyi-féle függetlenségi és 48-as párt még ma sem szakított vezérével, Lovászy Mártonnal, sőt újra üdvözölte is őt, aki Pécsen magasztalta a kommunisták garázdálkodását s kérte a szerbeket, hogy ne ürítsék ki a trianoni gyilkos békében is nekünk ítélt Baranyát.

És most Debreczenben feltámasztják ezt a mindentféleken megterhelt pártot — lelkiismeretlen emberek, azért, mert a 48-as név varázsával remélik elbolondítani Debreczen becsületes népét.

Ennek a liberális blokknak a vezérei összeszedik politikai és társadalmi életünknek mindazt a kórananyagát, amit az emberek politikai szenvedélye és alacsony ösztönei kiizzadnak magukból: a világalomra törekvő zsidóság görösös kagaszkodását a gazdasági és politikai diktatura visszaszerzéséhez; a politikai radikalizmus dühét szegylene fölött, amiért rombadöntötte a világot; a nyers munkaerő békétlenségét, mert ő is a romok alá került; a számításában csalódott és mindenáron kimaradt történet, amely újabb tűzvészre számít, hogy a mellett megpiríthassa talán még megmaradt kicsi szalonját.

Tehát együtt a blokk: a demokraták, kiknek Vázsonyija mint igazságügyi miniszter enyhítéseket szövegezett bizonyos háborus bűnökre és akik kiforgatták a főváros községi életét magyar nemzeti jellegéből; a szociáldemokraták, akik a tagjaiknak nyújtott összehasonlíthatatlan gazdasági előnyök mellett sem akarják a nemzeti alapot elfogadni; a Károlyi-párt, amelyik leszerelte a hadsereget, eladta Erdélyt, felső- és déli Magyarországot és még ma sem tud szakítani Lovászyval és — Baltazár Dezső.

A politikát az emberek csinálják; a hirdetett elvek sokszor csak takaróul vagy zászlóul szolgálnak.

Világos azért, hogy a blokknak nem kell a főváros nemzeti magyar jellege; kell tudnia dolgozni a magyar politika nemzeti jellege nélkül; nem tartja bűnnek az állami egység szétválását; és kedves neki annak a sajtónak a támogatása, amely megmérgezte a magyar közélet levegőjét, tönkretette erkölcsi ellenálló erejét, kiforgatta nemzeti öntudatából, szétbomlasztotta a hadsereget s ezzel darabokra zúzta a magyar glóbuszt. Kedves, mert hiszen ez a sajtó örömmujongással kíséri a blokk lépéseit. De nemcsak a hazai forradalmi sajtó üdvözi, de a maga tajtékozó szólamaival a kommunista emigránsok bécsi ujságja, „Az Ember” is. Tehát egymásra találtak; egymásnak tetszenek; egymáshoz méltóak.

És ezek között van, talán éppen összekovácsolta őket, Baltazár Dezső, a magyar kálvinisták püspöke. Eme tények fölött nem lehet napirendre térni azzal, amivel a püspök személyes hívei szokták saját aggodalmaikat is elsimítani, hogy a kifogások csak bizonytalan föltevéssek. Hiszen kizárólag csak cáfolatlan tényeket soroltunk egymás mellé.

Dehát kálvinista részről mondják, hogy aki Baltazárt támadja, a református egyházat támadja; aki ő neki árt, a magyar kálvinizmusnak árt.

Hát aki a magyar kálvinizmust a forradalom örültjeinek a társaságába akarja bevezetni; aki a magyar kálvinizmust állami meg-

erősödésünk megzavarására akarja táborba sorakoztatni; aki a kálvinizmust a magyar nemzeti eszme tudatos vagy öntudatlan ellenségeinek akarja vak eszközül a kezébe adni: az nem ellensége a magyar hazának és a magyar kálvinizmusnak? Nemzeti küzdelmeink fényes százaiban volt-e valaha protestáns egyház olyan helyzetben, hogy maga körül tömörítse mindazokat a bomlasztó erőket, melyek a nemzetközi szervezethez hatalmával, ellenséges államok rokonszenvére vadászással, a társadalmi s gazdasági összetartozandóság szétfeszítésével zavarják meg a halálra vált magyarságnak utolsó reményét, fizik el nemzeti lételének még megszereshető biztosítékait?!

Ha nem állott még ellenségesen a magyar protestáns egyház a magyar állameszmével és a magyar nemzeti egységgel szemben, hát állani fog, ha követi a vezért és a blokkba sorakozik.

Ki árt többet a kálvinizmusnak? Az-é, aki a magyar nemzeti állameszmétől elszakítva és a magyar nemzeti állameszme ellenségeinek a karjaiba dobva, végzetes politikai kalandba készül a magyar kálvinizmust belesodorni? vagy azok, akik a végzetes tévedések sorozatára rámutatva, a „vezér” alakját átvilágítják s a kálvinizmust igyekeznek megmenteni attól a katasztrófától, mely a nemzeti gondolattal való szembeszállással reá vár? Avagy a magyar kálvinizmus is odajutott már, hogy vakon kell követnie vezéreit még a katasztrófa felé is és a püspöki palást zsinórjával önmagába kell fojtania a józan ítélet szavát?!

Mindezekkel szemben odafestik a klerikalizmus rémét. Ezzel a veszedelemmel való foglalkozást egyáltalán nem tartom időszertűnek. Csak arra utalok, hogy akik ezzel riasztják a protestantizmust egy táborba a pécsi és bécsi kommunistákkal, majd úgy járnak, mint a görög sorstragédiák hősei, akik katasztrófájuk rémétől üldözötve buktak bele annak örvényébe. Akik a klerikalizmus veszedelmével sorakoztatják a nemzeti politika ellen a magyar protestantizmust, azok éppen ezzel hívják ki ennek veszedelmét. Mert ha a nagy küzdelemben a protestantizmus — amit nem hiszek — állhatatlannak és megbizhatatlannak bizonyulna, éppen ezzel veszítené el a nemzet legjobbainak bizalmát és éppen ezzel hívná ki maga ellen a megsemmisítésére törő reakciót!...

Tehát együtt van a blokk; azoknak a társasága, akik az őszirózsa forradalmát csinálták. Csakhogy most a Hock János helyét Gieswein Sándor foglalja el és erősödött a tábor Baltazárral, aki 1918. őszén még a forradalom mártírjának, Tisza Istvánnak, állott a koporsójánál. Most már ő is ott van, és azt akarja, hogy a Samuellyk nemzetsége mellett a Bethlen Gáborok felekezete is ott legyen.

Kezdhetjük újra ott, ahol az őszirózsa forradalma kezdte!

Ezt akarjátok ti, Debreczen 48-as magyarjai is? **Mitrovics Gyula.**

A disszidensek csatlakoznak a keresztyén párthoz

Csak Putnoky és Fáy maradnak pártonkívüliek

Budapest, február 26. (N. St. t. j.)
 Az Uj Nemzedék arról értesül, hogy a disszidensek mai értekezletükön véglegesen döntenek állásfoglalásukról, **Legnagyobb részük csatlakozik a keresztyén párthoz.** Csatlakozni fognak: **Mikovényi**

Jenő, **Reischl** Richárd, **Darányi** Ferenc, **Karafiáth** Jenő, **Huszár** Elemér, **Kenéz** Béla, **Pallavicini** György, **Cettler** Jenő, **Gyömöre** György, **Magyar** Kázmér.
 Putnoky Mór és Fáy Gyula egyelőre még pártonkívüliek maradnak.

Baltazár gratulál

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank az elhunyt Lányi Leó helyére elnökké Weisz Fülöpöt választotta meg. Az ország minden részéből: rabbiképzőkből, bankokból, az érdekelttséghez tartozó gyárakból és iparvállalatoktól tömegesen érkeztek az üdvözlő sürgönyök ez alkalomra. Mindenki, akit az érdeke a zsidó nagytőke egyik legnagyobb képviselőjéhez fűzött, sietett jókívánatait nyilvánítani.

Az ilyen üdvözléseknek sokszor érdekes hátterük van, ami azonban többnyire homályban marad.

A napokban érdekes és mindenestre gondolatokat keltő sürgöny érkezett Debrecenbe. Sz. p. - 2430/13 - 713. jelzéssel. A címe: *Baltazár Dez-ó püspök urnak. Debr. cen. Szövege pedig szóról-szóra a következő: Méltózták Weisz Fülöpnek Fűrdő utca 2. elnökké megválasztása alkalmából gratulálni. — Mogán.*

Érdekes! Mogán ur (talán mogán titkár?) figyelmezteti a debreceni református püspököt, vagy megrendeli nála az üdvözlést. Megvalljuk ilyen még nem fordult elő a praxisunkban.

Hogy a felszólított püspök eleget tett-e a felhívásnak, azt nem tudjuk, de ezek után nem fog meglepni, ha a pesti lapokban soronként megfizetett újdonságban olvassuk a szép szavú főpap ajtatos és keletes hangú, emelkedett szellemű üdvözlését.

Az ünnepelt Weisz Fülöp és a Kereskedelmi Bank vajjon megfizeti-e a „szívöl fakadó” gratulálás költségeit és minden járulékait? ...

Vasárnapi munkaszünet

A magyarság megújulásának, a keresztény eszmék diadaljának egyik legfőbb és leghőbb jellemző vonása az, hogy magyar testvéreinknek igyekeznek megadni minden vonalon azokat a szociális vívmányokat, melyeket ma is igen sokan megakarnak vonni tőlük.

Legnagyobb megnyugvással láthattuk, hogy a vasárnapot a legutóbbi időkig minden kereskedelmi és ipari szakma megünnepelte. Utóbbi időben azonban azt tapasztalhattuk, hogy a fűszerkereskedők, miután vasárnapokon évekig zárva tartották üzletüket, mintegy 3 vasárnapon át egyszerre csak kinyitottak.

Értesülésünk szerint a *Baross Szövetség* is foglalkozott legutóbb e kérdéssel és ennek folytán felhívással fordult a főnökökhöz, hogy a vasárnapi munkaszünetet, mint eddig, úgy a jövőben is tartsák be. A Baross-Szövetség felhívását mintegy husz nagyobb fűszerkereskedő eég már magáévá tette s amint értesülünk minden kis és nagy, — keresztény és nem keresztény eég is magáévá fogja tenni.

Erre a kérdésre még vissza fogunk térni, most csak arra hívjuk fel olvasóközönségünk figyelmét, hogy a vasárnapi munkaszünet teljesítését igyekezzen mindenütt a leghőbb körben előmozdítani és ha akadna olyan fűszerkereskedő, ki a vasárnap szentségét megszegi, attól senki ne vásároljon. Reméljük, a forgalom hiánya is elég lesz az összhangot ekepen megszavazó fűszerkereskedő főnökök elhatározásának megérlelésére.

Nem szakadnak el tőlünk az amerikai kálvinisták

Az amerikai magyar református egyház-
községek éveken ezelőtt elszakadva az angol nyelvű amerikai egyházaktól, külön magyar egyházmegegybe tömörültek. Ez az egyházmegegye a magyar református konvent felügyeleti hatósága alá került és a hazai reformátusok támogatását élvezte. A magyar korona értékének leromlása után szó sem lehet többé arról, hogy az amerikai magyar református egyházak számottevő segítséget kapjanak itthonról. Ezért a református konvent szerződést kötött két hatalmas amerikai (angol és német) presbiterianus egyházzal, hogy ottani református egyház-
községeink tetszésük szerint vagy az egyik, vagy a másik egyházzal csatlakozhassanak. Ebben az ügyben most öröndetes fordulat történt Amerikában. Több református egyház elhatá-

rozta, hogy nem csatlakozik egyik idegen egyházhoz sem, hanem a hívek önkéntes megadóztatásával *önálló egyházzá alakulnak*. Ez a fordulat több okból öröndetes. Az önálló magyar egyház felállításával az a jelentős vagyoni, ami az amerikai magyar egyházközségek kezében van, továbbra is magyar tulajdon marad. Ez egyik eredmény. A másik, ami ennél is sokkal jelentősebb, az, hogy az új egyház az amerikai református magyarokat az egyházi élet szálai-

val továbbra is a magyarsághoz kapcsolja. A pap szívében és a templom küszöbén keresztül az új hazában is megőrzik és tartóssá teszik a magyarsággal való köteléküket és tovább is ápolhatják az Unióba szakadt magyar reformátusok érzésvilágában a magyar vonatkozásokat és a magyarság iránt való szeretetet. *Kathy Zoltán* newyorki esperes, akinek érdeme az új magyar egyház megalakítása, ezzel a művével nagy érdemet szerzett.

Rendezik a cenzura kérdést

Korlátozzák a cenzurát

Budapest febr. 26. (Nemz. St. tel. jel.) Teleki Pál miniszterelnök ma kijelentette egyik újság munkatársának, hogy a napokban rendelt fog megjelenni a cenzuráról. *A cenzurát a lehetőség határában belül korlátozzák*. Az új

sajtótörvény később fog a nemzetgyűlés elé kerülni.

A nemzetgyűlés szerdai ülésén fog válaszolni Teleki Balla Aladárnak a cenzura ügyében intézett interpellációjára.

A szabadkőmives- és zsidókérdés a Ház előtt

A nemzetgyűlés ülése

Budapest, febr. 26. A nemzetgyűlés mai ülését feltizenegy órakor nyitotta meg *Rakovszky István* elnök. Az interpellációs könyv felolvasása után folytatják a kormányprogram vitáját.

Szabó József nincs megelégedve a kormány működésével, de azért támogatja. A nemzetiségi miniszterium megszüntetése vagy eltörlése taktikai hiba. A népjóléti miniszteriumnak szociális politikai tevékenységet kell kifejtenie, nemcsak egészségügyi kérdésekkel foglalkoznia. A királykérdés megoldásánál fontosabbak a szociálpolitikai kérdések. Munkásvédelmi törvényeket vár a népjóléti minisztertől. A liberális blokkban sajnálattal látja *Baltazárt* és *Gieswein Sándort*. A keresztény-szocialisták és kiscgazdák között lehetnek ellentétek, de nem olyan nagyok, mint a liberálisok között, akik zsidóuralomra törekednek. *Össze kell fogniok a keresztényszocialistáknak és kiscgazdáknak a liberális blokk letörésére. Velünk van a nép, az igazság s ezzel győzni fogunk.* (Taps.)

Miután több szónok nem volt, elnök a vitát berekesztette.

Ferdinándy Gyula volt belügyminiszter személyes kérdésben szólal fel. Reflektál *Pallavicini* azon kijelentésére, hogy egy kiscgazda-miniszter valódi kiscgazdától lovat kötött el. Bejelenti, hogy *Farkas alezredes* és társai ellen, akik ez ügyben a kormányzóhoz is mentek, rágalmozási pert indított.

Grätz Gusztáv külügyminiszter válaszal *Karaffiáth Jenőnek* a felvidéki püspökségek betöltése tárgyában. Még *Somsich* külügyminiszter intervenióát *Benedek pápánál* az elszakított területek püspöki kinevezése ügyében, ahol azt a megnyugtató választ adták, hogy a béke ratifikálása után 6 hónapig nem fogják az eddigi egyházberendezéseket megváltoztatni. A magyar kormány tiltakozott *Batthányi püspök* eltávolítása ellen, de a sérelmet nem orvosolták. A magyar kormány a jövőben is megtesz mindent. A választ tudomásul veszik.

Ezután áttérnek az interpellációra. *Hegedüs György* a zsidókérdésről és a szabadkőmivességről interpellál. Megdöbbenéssel látja, milyen nagy némtörődömség van a magyar zsidókérdéssel szemben. Sajnálja, hogy a magyar főpapok közül *Gieswein Sándor* a zsidókérdés radikális megoldása ellen beszélt.

Andrássy kijelentette, hogy a liberalizmus új feltámadásra készül. *Andrássy* megtárgadta liberális multját és a keresztény nemzet irányhoz csatlakozott. *Minden gazdasági kérdésnél fontosabb a zsidókérdés és a szabadkőmivesség kérdéseinek megoldása*, mert míg ezek nincsenek megoldva, addig az országban nem lesz megnyugvás. A magyar fajvédelem volt felszólalásának legfőbb célja. Két fajt ismer, a magyart, amely a haretéren küzdött s a zsidó fajt, amely itthon dőzsölt.

Pető (Pollák) Sándor: Aljas rágalom! Elnök *Petőt* rendretasítja.

Hegedüs György: Ha a zsidókérdést és a szabadkőmivesség kérdését nem oldják meg, akkor Magyarország elveszett, mert a zsidók a keresztény politikát meg akarják buktatni. (Zaj) Statisztikai adatokkal bizonyítja a

zsidók térfoglalását. A magyar munkásság vezetését is teljesen magukhoz ragadták. *Legnagyobb ellenségünk a magyar zsidóság, amelynek fegyvere a szabadkőmivesség* (Zaj)

— *Mi, keresztény képviselők felelősek* vagyunk azért, hogy a régi liberális politika újra fel ne támadhasson. Felolvas egy szabadkőmives műsort, amelyben helyet foglalnak *Szadeczky Lajos*, *Gerentsér István*, *Sándor Pál* képviselők is.

A következő interpellációt intézi az össz kormányhoz:

Hajlandó-e a kormány a szabadkőmivesek vagyontát elkobozni, tagjai ellen hazarülés büntetése miatt eljárást indítani? (Taps éljenzés.)

Tomcsányi Vilmos Pál igazságügyminiszter válaszal az interpellációra.

— A kormány tudomásal bír a szabadkőmivesek titkos működéséről, ezért még *Dömötör Mihály*, akkori belügyminiszter feloszlatta a páholyokat. Azóta más intézkedés nem történt.

— A vagyontukat nem fogják elkobozni, az idővel az állam tulajdonába fog átmenni. A szabadkőmivesek könyvtárát a Nemzeti Múzeum kapta. Azért, mert valaki szabadkőmives volt, nem lehet bünvádi eljárást indítani, csak az esetben, ha tényleg bebizonyul, hogy hazarülésben résztvett.

A választ úgy *Hegedüs*, mint a Ház tudomásul veszi.

Ezután *Huszár Károly*, *Szadeczky Lajos* *Sándor Pál*, *Erekly Károly*, *Ferdinándy Gyula* személyes kérdésben szólalnak fel. Ezután még több interpelláció hangzott el.

Vass miniszter lemond

Budapest, febr. 26. (N. St. t. j.) A nemzetgyűlés folyosóján ma válsághírek keringtek. A kiscgazdák ma tárgyalásokat folytattak *Teleki Pál* miniszterelnökkel és *Vass József* miniszterrel. *Vass József* kijelentette, hogy ha a kiscgazdáknak nincs bizalmuk iránta, a közlelmezési miniszteri tárcát átengedi másnak.

Vass József ma megjelent a Kormányzó-nál s benyújtotta a közlelmezési tárcáról való lemondását.

Árukészletek vagyonsváltása

Budapest, febr. 26. (Nemz. Sajt. tel. j.) A pénzügyminiszter a jövő héten fogja kiadni az árukészletek leltározásáról szóló rendeletét. A kereskedők az árukészletek után is kötelesek vagyonsváltást fizetni és pedig a vagyonsváltást 1920. december 31-én érvényben levő biztosítási összeg, ha pedig nincs biztosítva, az 1921. március 1-én levő árueltár alapján fogják kivetni. Az áruk egyharmad része mentes marad a válságtól.

Az osztrákok

Nyugatmagyarországon

Bécs, febr. 26. (N. St. t. j.) Az osztrák kormány *Dávy* belügyminiszteri osztályfőnököt Nyugatmagyarország kormányzójává nevezte ki.

NAPI HIREK

Nagy indulások

utiterveit akarja megállapítani az ORLE közgyűlésén a „hitvallásért” üldözött püspök, akinek „valahogy a föld most itt feljebb van emelkedve, mint másutt”... Megvalljuk őszintén: valahogy nem tudunk eligazodni ezeken a kabalaszerű szövegeken. Hova is akar nagy indulást vezetni a püspök? Lőw Immanuelhez Szegedre? Nem ad látogatási engedélyt a királyi ügyész... Hevesi-Krausz Simonhoz, Schlésinger Sándorhoz Pestre? — Többet van náluk mint idehaza. Vagy talán „emigráns” elvbarátaihoz akar hódoló „nagy indulást” tervezni Fécse, Prágába és Bécsbe s arra akar uti-programot megállapítani... Azt hisszük, stilszerűbb volna itthon maradnia és szent hivatalának megfelelően böjti prédikációkban inteni a híveket magukbaszállásra, alázatosságra és bünbánatra. Talán akkor a föld is lejjebb szállna Debrecenben és talán a kálviniizmus is többet nyerne azzal, mint a hangos indulással? Vagy okvetlenül kell egy kálviniista Hock Jancsinak is lenni?..

— **Istentisztelet.** Az ág. hitv. evang. templomban (Miklós-u. 3 sz.) vasárnap délelőtt 10 órakor Tóth Szöllös Mihály ev. hitoktató s. lelkész végzi az istentiszteletet. Délután 3 órakor ima.

— **Közgyűlés.** A Magyar Nemzeti Könyv- és Lapkiadóvállalat r. t. ma, vasárnap délelőtt 11 órakor, a Kereskedő Társulat székházának dísztermében (Piacutca 8.) tartja ez idejű rendes közgyűlését.

Március 6-án nyílik meg a lipcei vásár, melynek óriási jelentősége van Németország gazdasági életében. Magyar cégek is részt vesznek a vásáron.

— **A nagyváradai püspök Debrecenben.** A város főispánja közölte a polgármesteri hivatalnak, hogy gróf Széchenyi Miklós nagyváradai latin szertartású római katolikus megyés püspök értesítette a főispáni hivatalt, hogy püspöki pásztor útja alkalmával Debrecenbe is eljön. A püspöki átirat szerint gróf Széchenyi Miklós püspök április 26-án jön Debrecenbe, mikor is a bérmlás szentségében részesíti a katolikus lakosságot.

— **Az ipartestület elnökválsága** Az ipartestület elnökválsága a vélemény és nézeteltérések következtében annyira elmérgesedett, hogy az alkotó munka teljesen lehetetlenné vált. E tarthatatlan állapotok kiküszöbölésére csupán egyetlen mód van, ha az iparosság összetart és helyreállítja a régőhajtott belső békét.

Sajnosan kellett tapasztalnia az iparosságunknak, hogy a debreceni ipartestület jelenlegi összetételében nem felel meg a mai kor igényeinek. A múlt évi választás eredménye egyenesen megasztotta az együttműködés lehetőségét.

Egyetlen mód van a kibontakozásra: olyan elnököt kell az ipartestület élére állítani, aki bírja az összes szakiparosok bizalmát és nem fog egyoldalú érdekeket képviselni. Az ipartestületre nagy feladatok várnak a közeljövőben. A termelő munka közelesem megindul és akkor olyan elnökre lesz szükség, aki nemcsak Debrecenben, hanem a legfelsőbb helyen is megállja a sarat, mikor a debreceni iparosságot érdeklő ügyek kerülnek szőnyegre.

Nagy hiba volt, hogy eddig egyes iparágak az össziparosság megkérdőzése nélkül, sőt annak ellenére akartak érvényesülni — csupán számbeli többségükkel. Így történt, hogy a „szavazógép” érvényesült az összes iparágak ellenében, holott most nem zászlólobogtatóra van szükség, hanem gerinces, széles látókörű, tehetséges és áldozatkész emberre.

Meg kell keresni és meg kell találni az iparosságunknak azt az embert, akire most szükség van az alkotó munka küszöbén. (T. Á.)

— **Magoss György hivatalában.** Mint ismeretes, a közigazgatási bizottság Magoss György városi tisztii főügyészt állásába visszahelyezte s iratait jóváhagyás végett Hubert Ottó főispán elé terjesztette. Ugy értesültünk, hogy a főispán fellebbezési jogával nem kíván élni a közigazgatási bizottság határozatával szemben.

— **Üldözik a „felszabadító” szerbek** a montenegróiakat. A fekete hegyek szabadságszerető népe nem tűri az idegen zsarnoki uralmat s beveszi magát hegyei közé, más része pedig ezrével menekül olasz földre.

— **Közélemezési ankét.** A napokban itt időzött Paczor Kálmán altábornagy és a közlemezési hivattal megbeszélést folytatott, melynek eredményeképpen Hajdumegye területén a katonai rekvirálást mellőzni fogják, mint-hogy a kontingens beszolgáltatás a termelők részéről elég pontosan folyik. Helyén való is, mert a katonai rekvirálások alól csak így lehet mentesíteni a város és a megye gazdaságát.

Románia mozgósít

Budapest, febr. 26. A M. T. I. jelenti Bécsből, Bukarestből érkezett jelentés szerint a bolsevista sereg erősen készül az új, tavaszi küzdelemre és offenzívára. Különösen a romániai fronton folyik nagy készülődés. A román kormány a fenyegető helyzetre való tekintettel az egész román hadsereg mozgósítását tervezi.

Bécs, febr. 26. Ide érkezett jelentés szerint a román hadsereg mozgósítása annyira előrehaladt stádiumban van, hogy az összes orvosok és gyógyszerészek megkapták a bevonulási parancsot.

Német ellenállásra

számitanak

Bécs, február 26. (Nemzeti St. tel. jel.) Briand francia miniszterelnök Foch marsallt Londonba hívatta. Foch marsall Londonba való meghívása azzal van összefüggésben, hogy Briand azt akarja, miszerint a szövetséges sereg készen álljon, ha megkezdik a német jóváhagyást.

Magyarország

a népszövetségben

Zürich, febr. 26. (Nemzeti St. tel. jel.) Magyarországnak a népszövetségbe való meghívása Franciaország kifejezett óhajára történt. Magyarország felvételét formálisan nem kérte.

A Vöröskereszt színházi estje

Hosszu időn át híresek voltak a debreceni Vöröskereszt által rendezett mulatságok: bálók, hangversenyek, műkedvelő előadások. Ezek az összejövetelek nemcsak a legszebb, legemberibb, hazafias és jótékony célt szolgálták, hanem mindig szívet-lelket üdítő alkalmat is nyújtottak a nemes szórakozásra.

A háboru a Vöröskereszt-egyesület pénztárát teljesen kiürítette. Hogy nemes hivatását teljesíthesse, megint csak a társadalom megértő szívéhez, ehhez a kiapadhatatlan forráshoz fordult.

Március 10-én és 11-én a Csokonai-színházban műkedvelő előadást rendez a Vöröskereszt kiküldött bizottsága, melynek élén Hubert Ottóné elnök, Fráter Erzsébet alelnök és Bosznay Istvánné vál. tag állanak.

Murai Károly pompás vígjátéka: a Huszárszerlem, továbbá Stuart Máriaóól a kerti jelenet és Echeagaray „Utcai énekesnő” című drámai képe szerepel a nagyszerű műsoron. A szerepek legjobb műkedvelőink és művészeink kezében vannak. Részt vesz az előadásban Havass Gáborné, Bosznay Istvánné, Orosz Jenőné Ferenczy Illy, Szücs Margit, Madzsar Lujza, Rostás Edith, Szele Paula, Hegedüs Ica, Vass Lusy, Bóka Tibor, Balla Berti, Laczkó József, dr. Dávid Géza, Mikecz Gábor, Nyomárkay István.

Jegyek mindkét napi előadásra, igen mérsékelt emelt helyárak mellett, Molnár Ferenc Városháza alatti üzletében már most kivalthatók. Felülfizetések a nemes célra való tekintettel, hálásan fogadtatnak.

— **A város képviselői Debrecenben.** Mint értesültünk, a városnak mind a három nemzetgyűlési képviselője részt fog venni a Nagytemplom ujjáavatási ünnepélyén s e célból március 8-án Debrecenbe jönnek.

— **Kirabolták néhai Rudolf trónörökös vadászkastélyát** Máramarosmegyében, Trebus mellett. Óriási értékű butorok és kincset érő festmények tűntek el. A vizsgálat eredményeként kiderült, hogy a nagyarányu rablást maga a máramarosi cseh főispán méltóztatott kegyeskedni.

— **Elkészült a városi statisztikai hivatal szabályzata.** A városi közlemezési hivatal elkészítette már a városi statisztikai hivatal szervezeti és ügyviteli szabályzatát. Most az elkészült szabályzatot egy bizottság fogja felülvizsgálni s annak megtörténte után a tervezett szabályzatot a közgyűlés elé terjesztik jóváhagyás végett.

— **Jótekonyság a menekültekkel** Az elmúlt héten a következő adományok érkeztek be a menekültek részére: Gazdasági Takarékpénztártól 200 korona, Békés Lajostól 50 korona, Apolló mozi heti adománya 200 korona, Jogász és Tisztviselőkör asztaltársaságától 1600 korona. Fogadják a nemes adakozók az OMH debreceni kirendeltségének hálás köszönetét. — Menekültügyi kirendeltség.

— **Dániában is sok a munkanélküli:** hivatalosan 74 ezeret állapítottak meg ebben a szorgalmas néptől lakott kicsiny országban.

— **Gróf Bethlen István Debrecenben.** Értesülésünk szerint gróf Bethlen István március 18. és 19-én Debrecenben lesz, hogy az erdélyi menekültek javára rendezendő propaganda gyűlésen részt vegyen. A Csokonai színházban ez alkalommal Petrichevich-Horváth Emil „Mikes” című darabját mutatják be, mely előadás jövedelme az erdélyi menekültek javára fog fordíttatni.

— **Cukrot feldolgozó iparosok figyelmébe.** A debreceni kereskedelmi és iparkamara érdekeltsége tudomására hozza, hogy a m. kir. Cukorbizottság a meglévő készletek keretén belül, a már eddig kiadott ipari nyerscukron felül is bocsáthat az ipari érdekeltség részére ipari nyerscukrot rendelkezésre. Amennyiben tehát, valamely ipari üzem vagy cukrot feldolgozó iparos nyerscukorra igényt tart, ezt személyes jelentkezés, vagy levél útján közvetlenül is bejelentheti a m. kir. Cukorbizottság hivatalában (Budapest, V Mérék-u. 9.) azonban a kamara legmegelőbbnek tartja, ha e kérését a kamara útján terjeszti elő.

— **Helyiséget kérnek a hadigondozó népirodának.** A belügyminiszter leiratban kéri a várost, hogy a hadigondozó népiroda részére megfelelő helyiségről, annak fűtéséről, takarításáról s világításáról gondoskodják, továbbá potadó útján állandó segélyben részesítse a hadigondozó népirodát. Ezt a kérést már teljesítette is a város, amennyiben a legutóbbi költségvetésében 330 ezer koronát már beállított a Hadigondozó céljaira.

— **Pusztít az álomkór.** Sopronból jelentik, hogy ott már a negyedik áldozatát szedi a hazatért orosz hadifoglyok által behurcolt álomkór. Jelenleg egy 14 éves fiu fekszik álomkórban negyvenfokos lázzal. A betegség lefolyása az, hogy a beteg hetekig fekszik étlen-szomjan lázas álomba merülve, s halálát a végkimerülés idézi elő. A soproni orvosok tanácstalanul állanak a betegséggel szemben, mely félt, hogy miként a spanyolnátha, járvánnyá növi ki magát.

— **Kerületi gazdasági bíróságok szervezését** rendelte el a kormány azon nagyszámban felmerült vitás ügyek elintézésére, amelyek a kömmün alatt történt u. n. szocializálások folytán keletkeztek. A bíróságok rövidesen megkezdik működésüket.

— **Meghívó.** A debreceni kereskedő társulat elnöksége felhívja a t. kartársakat szakmabeli különbség nélkül, hogy a III. osztályu kereseti adó kivétele tárgyában február hó 28-án, hétfőn délután 6 órakor a társulat dísztermében tartandó értekezleten saját érdekükben minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. — elnökség.

— **Menekültek és vagyonlókó vagyonmentő árverésére** mindennemű tárgyat átvesz március 2-ig a „Napsugár” kiadóhivatala: Piac-utca 10. szám, délután 9—2-ig.

Nem hiába fénylett Gyertyaszentelő, az országnak csaknem minden pontjáról azt jelentik, hogy erősen hidegre fordult az idő.

— **Husodik bójtó délutánját** a soc. missió társulat ifjusági csoportja március elsején kedden délután 5 órakor a vármegyeháza dísztermében fogja megtartani. Az ünnepi beszédet P. Badalik Bertalan szent domokosrendi plébános mondja. A *kisérő műsor* a következő:

1. Schubert F. „Ave Mária” éneklő Ferenczy Viktorné urnő.

2. Rachmaninoff „Prélude” Reger „Capriccio” zongorán előadja dr. Bessenyei Lajosné Fábry Irma urnő.

3. Verdi „Ima”, Révffy „Hiszek egy...” éneklő a róm. kath. vegyes énekkar dr. Kolvenz Rózsó tanár ur vezetésével. Jegyek Antalffy József könyvkereskedésében s előadás előtt a pénztárnál válthatók. A tiszta jövedelem a menekültek felségélyezését szolgálja.

— **Az országos református tanáregyesület gyűlése.** Mint már megírtuk, az országos református tanáregyesület Debrecenben nagy gyűlést akar rendezni. A gyűlés költségére a tanácsból öt ezer korona megszavazását kérték a tanárok. Az illetékes tanácsnok javasolni fogja a holnapi tanácsülésen a kért öt ezer korona utalását.

— **Változás a Hajdúföld szerkesztőségében.** A debreceni hírlapirógarda évtizedek óta ismert tagja, *Rostkowitz* Arthur kollégánk, aki részt vett már az első „Hajdúföld” megalapításában is, e hó végével megvált a laptól, hogy teljesen a saját vállalkozásának, a „Hajdúföldi Vírdat”-nak szentelhesse minden idejét.

— **Sakkverseny.** A „Debreceni Sakkör” versenye ma délután 4 órakor kezdődik az Angol Királynő kávéház külön termében. Bárki részt vehet. Belépő díj nincsen.

Ukrajnában a vörösek ellen fellázadt parasztok öt „népbiztos-eltársat” elevenen megégettek, egyet pedig keresztire feszítettek.

— **Beszűntették a vasúti áraforgalmat.** A máv. igazgatósága közzétette, hogy a rendkívüli szénhiányra való tekintettel szombattól kezdve további intézkedésig összes vonalain beszüntette az áraforgalmat. Csak élelmiszerek, egészségügyi anyagok, szén és tűzifa szállíthatók.

— **Zenei szakértő a tanácsból.** Az országos védő ligák Debrecen város tanácsától is, mint minden város tanácsától zenei szakértőt kértek a megzenésített *népzenei hiszekegy* elbírálására. A tanács a bíráló bizottságba zenei szakértőként dr. Tatay Zoltán tb. tanácsnokot, mint képzett komponistát küldte ki.

Az üzleteket március 1-től esti hat óráig lehet nyitva tartani a fővárosban.

— **A köztisztviselők kedvezményes ellátása.** Hetek óta tartja magát az a kőszabir, hogy a kormány a köztisztviselők eddigi kedvezményes ellátását beszünteti, illetve aránytalanul csekély pénzbeli pótlékkal fogja megváltani. E hírrel kapcsolatban — mint Budapestről jelentik — **Hegedüs Lóránt** dr. pénzügyminiszter levelet intézett a Közzolgálati Alkalmazottak Nemzeti Tanácsához és kijelenti, hogy a híresztelések valótlanok, mert a kedvezményes ellátás a köztisztviselők megélhetésének egyetlen föltétele.

Borsalmas vasúti katasztrófa történt a Brassó melletti Botfalu község állomásán. A vonaton benzint szállítottak, amely egy oláh katonának eldobott cigarettájától fellobbant. Sok halott és sebesült áldozata van a katasztrófának.

— **Beethoven zongora-szonátái** kaphatók Antalffy József könyvkereskedésében Szent-Anna- és Varga-u. sarok.

— **Özv. Tóth Kálmáné és Társa** nyakkendőszövő és javító műhelye Peterfia-u. 53.

— **A Petőfi dalkör** ez ideig rendes közgyűlését a dalkör helyiségében (Iparostanonciskola, Burgondia u. 4. sz.) március 13-án d. u. 4 órakor tartja meg a szokásos tárgyszorozattal s ezen közgyűlésre az alapító, rendes és működő tagokat ez uton hívja meg a dalkör elnöksége.

— **Helyes a mezőgazdasági bizottság választóinak névjegyzéke.** Mint tudvalevő, a mezőgazdasági bizottság választóinak helytelen összeírása ellen felebbezett a gazdasági egyesület. Azt nehézményezték, hogy a választói névjegyzék összeállítása nem történt szabályszerűen és így csak 1400 választó került a névjegyzékbe, ami a választás eredményét megkicsinyítette. A földmivélsügyi miniszter most értesítette a gazdasági egyesületet, hogy a névjegyzék összeállítása szabályszerűen történt s abba 3500 választót vettek fel. Ugyancsak értesítette a miniszter a tanácsot, hogy új választói jegyzék elkészítését nem látja szükségesnek.

— **Dohánytermelés saját használatra.** A megjelent rendelet szerint erre engedélyt csak mezőgazdasági termelők kaphatnak és csak pipadohányt termelhetnek. Az engedélyesek, amennyiben tanyán laknak, a finánc kiszállásához fuvart adni kötelesek. Egy termelő a férficsaládtagok száma szerint 2—500 palánta kiültetésére nyerhet engedélyt s minden palánta után 2 korona illeték fizetendő. Aki a kincstárnak dohányt termel, előzetes bejelentés után saját terméséből saját gazdatisztje és legalább 4 holdat művelő feles kertesze s férficsaládtagjaik részére, holdankinti 5 mázsa termés esetén 5 kg., 5 mázsa termésen felül 10 kg. dohányt tarthat vissza. Ennek illetteke kilogrammonként 40 korona. Akik vismajor nélkül az előírt mennyiségnél kevesebbet adnak be, ebben a kedvezményben nem részesülnek. A saját használatra termesztést a községi eljárásnál március végéig kell bejelenteni. A kincstári termelők a visszatartandó részüket a beváltáskor bemutatni tartoznak.

A Badics-párt horvát nemzeti tanács megalakítását tervezi Zágrábban és célja az, hogy Horvátország önállóságát kikiáltssa.

— **A gyógyszerárak cukorszükséglete.** A gyógyszerárak havi cukorszükségletét 15 kilogrammban állapította meg az illetékes miniszterium. Most a népjóléti miniszter értesíti a hatóságot, hogy a tisztí főorvos javaslatára a gyógytárak részére a megállapított 15 kilogrammnál több cukor is utalható.

A föld keresésén 1650 millió ember él. A szaporodási statisztika szerint ez a szám 200 év múlva 6 ezer millióra fog folszökni.

— **Iparosok könyvvezetése** és fontos tanácsok üzleti ügyekben kapható Antalffy Szent-Anna és Varga-utca sarok. Ára 16 kor.

A trafikjogok revíziója folyamatban van és a felülvizsgáló-bizottság eddig is sok kistörszédet juttatott Budapestre, a háboru rokkantjainak.

— **Szepessy Ferenc táncosnő** tanítványainak fényes táncvizsga-ünnepélye az Arany Bika dísztermében lesz megtartva, melyre lázasan készülnek a bemutató táncokkal. Csodaszép lesz a táncok előadása, ami Debrecenben először lesz bemutatva. Ugyisint az összes táncok csodásak. Különösen látványos és szép még a virágtánc, amit 16 bájos kislány fog táncolni. Meghívókat az idő rövidsége miatt nem küldünk s ezuton hívjuk meg az összes volt tanítványunkat b. hozzátartozóikkal együtt, ugyisint a táncművészet minden barátját a tanítványok nevében. **Szepessy Ferenc.**

— **Benedikt Jenő** ékszerész Verbőczy-u. 2. Aranyért, briliánsért és hamisfogakért továbbra is fizeti az elmúlt hét magas árait.

A temesvári magyarság népgyűlést tartott vasárnap, amelyen kimondta a nemzetiségi párt megalakulását. A párt elnöke a debreceni diákból lett lelkész, költő-pap **Szabolcska Mihály**, alelnökei **Fülöp Béla** volt debreceni tanár és **Satura Mihály**. Temesvárott nagy a lelkesedés...

— **Dr. Borossy József** rendel d. e. 9—11 d. u. 3—5 bel-, bór- és nemibetegeknek Bethlen-utca 6. Telefon 858.

— **Simonffy-utca 5. szám alatt van Kolosné nyakkendő terme.**

Művészet

Pálffy József festőművész képkiallítása. Évtizedes művészi törekvéseinek és komoly munkájának gyümölcsét állítja ki Pálffy József festőművész a reáliskola rajztermében. Nem kell őt a közönségnek bemutatnunk, hiszen neve Debrecenben és az egész országban ismeretes. Alkotásai a budapesti Nemzeti Salon Műcsarnok tárlatain is mindenkor helyet kapnak és méltatásban részesülnek, mert európai viszonylatban is tekintélyes művészi fokon állék. Körülbelül 400 festmény az, mellyel most a nyilvánosság elé lép, tárgyban, technikában értékes, nagy kollekcio. Egyik az Alföld mélabus hangulatával, másik a hegyvidék bájos romantikájával, vagy a tengernek, az örök misztikum birodalmának varázásával.

Portrék, csendéletek, genráképek is kellemesen tarkítják a hangulatot, anélkül, hogy a művészi szép követelményeit egyetlen stílustalan vonás, szín, vagy hangulat zavarná. Speciális érdekesség gyanánt illeszkedik a kollekcioba az a képsorozat, melyet a művész a debreceni fogolytábor tipikus alakjairól festett és rajzolt, s amely városi muzeummunkában találna meg legméltóbb helyét.

A kiállítást ma, vasárnap délelőtt 10 órakor nyitja meg Pálffy, és március hó 8-ikán zárja be.

Egészen bizonyos, hogy a méltányos áron kapható művészi képekből sok lelkes műpártoló igyekszik majd gyűjteményét gazdagítani.

A német hadisarc

Berlin, febr. 25. Főhivatalos helyről nyert értesülés szerint a németek 120 milliárdot ajánlanak fel jóvátétel fejében az antantnak. Ezt az összeget 30 éven át évi 4 milliárdos részletben fizetné Németország.

A perzsa felkelés

Páris, febr. 26. (Nemz. St. tel. jel.) A Havasügynökségnek jelentik Teheránból, hogy **Rescha khán** tábornok, aki 2500 perzsa kocsak élén indult el Kaszimból, tegnap ellenállás nélkül elfoglalta Teheránt és elkergette a kormányt.

Rescha khán tárgyalásokat kezdett a sahval egy új kabinet megalakítása iránt.

Ezek az események, melyek a perzsa népi nemzeti irányu mozgolódására vezethetők vissza, a külföldiek érdekeit nem veszélyeztetik.

TÖRVÉNYKEZÉS

§ **Árdrágító zsidóasszony.** Kohn Manoné Horovitz Berta Hatvan-utca 71 szám alatti szatócs feleségének árdrágítási visszaéléseivel foglalkozott ma a debreceni kir. törvényszék uzsorabírósága. Elnök **Szuhányi Andor** tanácselnök volt. A zsidóasszony a múlt év novemberében Oláh Jánosnének, egy hivatalnok feleségének, aki szorultságában Kohnékhoz ment fát vásárolni, a tűzifát a hatóságilag megállapított árnál jóval magasabb áron adta el. 25 kilogramm fáért 60 koronát kért, holott akkor a tűzifa kilója 170 fillér volt.

A tárgyaláson a zsidóasszony avval védekezett, hogy ő nem 25, hanem 35 kiló fát adott 60 koronáért.

Elnök: De hisz akkor is 50 fillérrel drágábban adta a maximális árnál. — Erre aztán nem tudott mit válaszolni a hazudozó Kohné.

Oláh Jánosné, a károsult előadta, hogy határozottan emlékszik, miszerint a 25 kiló fáért kért Kohné 60 koronát. — Látta a lemerést is.

Egyébként sem a vádlott meghámtetését sem kártérítést nem kíván.

Az uzsorabíróság **Balog István** kir. ügyész vádbeszéde után árdrágító visszaélés miatt 14 napi fogházra 50 napi fogházra átváltoztatható 1000 K pénzbüntetésre s az ítéletnek a Debreceni Ujságban való közzétételére ítélte az élelmes asszonyt. Az ügyész megnyugodott az ítéletben, míg Kohné fellebbezést jelentett be.

A tárgyalóterem — említést érdemel — tömve volt zsidókkal. Ifjuval, öreggel egyaránt. Látszott rajtuk, hogy tanulták, miként kell viselkedni a bíróság előtt, hogy kell védekezni. Hogy tudják, ha esetleg ők is odakerülnek.

SZÍNHÁZ.

Színházak és mozgószínházak közleményei:
 Vasárnap délután a *Cigányszerelem*, este pedig *A fekete lovas* kerül színre.
 Hétfőn A) bérletben megy az *Elnémult harangok*.
Cooper regénye: az „*Utolsó Mohikán*” ma utoljára az Arany Bika moziban.
Dráma az Albambrában második rész, a **Remek között** kalandtörténet ma utoljára az Apollóban.
Abel Gance remek filmjét, a *Niobe* aszszony című francia drámát ma utoljára mutatja be az Uránia.
Asta Nielsen főszereplésével az *Isabel* című 5 felvonásos Nordisk-dramát mutatja be hétfőn az Apolló és a Sinnfein kisasszony című 5 felvonásos Nordisk-vígjátékot. Jegyelővétel.
Amerikai film: Főnn a magas északon című öt felvonásos bűnügy hétfőn az Urániában.

Rose nyelviskola
 Széchenyi-utca 42. sz.

SPORT.

Birkózás. A kerületi szövetség elnökségének megbízásából értesitem az összes egyesületek birkózóit, valamint a birkózósport iránt érdeklődőket, hogy a verseny közbejött akadályok miatt március 6-ára halasztott el. *Paulovich*, kerületi előadó.

A tőzsde.

Budapest, febr. 26. Magánforgalomban: dollár 508 és fél, márka 830, szokol 636, lei 640, osztrák korona 071 és fél.
Zürich, febr. 26. Magyar korona 117.

Dollárt és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legegyszerűbben vesz **Simon György**
 DEBRECZEN, Kossuth-u. 11.

Apró hirdetések.

Farkaskutya
 2 éves nőstény eladó. —
 Cim a kiadóban.
Eladó
 14 hold föld, országot mellett „Aligálónál. Eből 5 hold szántó, többi kaszáló. Értekezni lehet Arany János-u 57.
Kocsi
 48 b fajta kőnyű eladó Nagy Lajos kocsigyártó Erzsébet u 17.

Posztóhulladékok,
 mosott rongyokat, apró vászondarabokat, ócska és új zsákvásznakat, pokróc és pokrócjarabokat vásárol Libánd, Péterfia utca 4.
Elsőrendű
 női és férfi munkaerőket és gyakorlott kéz himzőnőket állandó munkára felvesz Riskó és Társa női divatterme.

Sesztina Lajos
 vaskereskedése
 Placz-utca 23. sz.
Nuvas Vaslemez Sodrony és Sodronyszeg
 érkezett.

20 hektó bor
 eladó Miklós-utca 21.
Csipeveresből
 felsőruha, fehérmű szabás és varrásból új tanfolyam kezdődik Dömök Anna polg. iskolai kézimunka tanítónőnél M klós utca 21.

Aranyat
 mindenféle ezüstöt briliánsot, gyöngyöt vesz — Steiner Mihály Hatvan-u 2. szám. I. e. nelet.

Kompetenciát
 vesznek magas áron, értekezni Csillag-u. 26. sz.

Forgács István
 művésztanár
 Bádócs-u

Rövény és Altmann
 szőlőszőlő, Piac 42. Pannónia épület. Bármilyen szakmába válogatott munkákat pontosan és jutányosan készítenek.

Bélyeggyőgyár és vésőintézet
 P-ULÓ 1.
 Batthyányi-utca 22.
 Telefon 1385.

Koros Sándor
 férfi-szabó szobában Piac-u. 60.
 Baját készítenek elegáns férfi öltönyök kaphatók.

Riakancsok
 felvételnek fix fizetéssel és jutalékkal lapunk kiadójánál

KÖZGAZDASÁG.

„H A J D U F O L D” SAZDASÁGI MELLÉKLETE.

A szikes és a kötött földek javítása

Küzdényi Szilárd mérnök szikes- és kötött földjeinket évek hosszú sorozatán át kísérletezés és tanulmányozása tárgyává tette, ezek alapján az alábbi eredményekhez jutott.

I. Küzdényi talajjavító gépszabadalma.

Küzdényi talajjavító gépe féloldalas éltű eszközökkel, akár gördülő tárcsákkal akár csoroslyákkal, a talajból keskeny földszalagokat szel le, azokat kissé oldalt eltolja és ezzel apró morzsákra tördeli el. *Csupán lazítja és némileg keveri a földet anélkül, hogy fordítaná; anélkül, hogy a felső, humuszos, korhadó növényi részekkel telt, beérett, porhanyó és jó magháznak való réteget aláfordítaná és eltemetné és helyébe az alsó vad, nyers és kérgesedésre hajló réteget azzal állítja elő, hogy a lazítás hézagaiba és a művelő eszközök nyomán keletkező nyílásokba a felszínről porrészek, föld és egyéb törmelékek bőségesen, egészen a fenékgig hullanak alá.*

Küzdényi gépjének ez a talajművelésmódja alkalmas arra, hogy a gazda vele a földnek a vékony felső termőrétege alatt lévő, évszázadokon át összehűsödött, tömörre összecementeződött réteget gazdaságosan fellátsza, a humuszos, tevényes felső rétegből származó jó termőföldrészekkel keverje és így földjét a gyökérzet, a levegő, a csapadék és egyéb levegőköri tényezők számára nagy mélységre átjárhatóvá, a táplálóanyagtermelő apró lények-mikroorganizmusok tenyésztésére pedig szintén nagy mélységben alkalmassá tegye.

Az ily módon nagy mélységre (a szerkezetűve átalakított földben azután a legbőségesebb téli és tavaszi csapadék is anélkül raktározódhatik a nyári szárazság idejére el, hogy a talaj alkotórészek folyós péppé oldódjanak fel és hogy a föld állapota, szerkezete — struktúrája — elromlanék; mert a nedveség vastag rétegre oszolván el, a térfogategységre jutó oldóhatás kevesebb lesz.

Küzdényi talajjavító géptalálománya, a végzendő munka természetéhez mérten, bár a föld legfelsőbb kérgének felaprózására kézi erőre alkalmazható, de annak mélyebb megmunkálására állatierő szükséges, míg a nagyobb területek és még mélyebb megműveléséhez célszerűbben a traktorok, vagy még gazdaságosabban a kétgépes rendszerek vontatásához folyamodjunk. Küzdényi géptalálománya eszerint tárcsás, vagy késes kivitelben fog előállítani; egyelőre csupán a késes alakok vehetők használatba és ezek is az állati vontatásra csupán mintegy 30 cm., némely traktorvontatású rendszerekhez mintegy 60 cm., és a kétgépesvontatású rendszerekhez mintegy 80 cm., mélységig.

II. Küzdényi szikes és kötött földeket javító eljárása.

1. A belvizek lecsapolása előzően a legtekélyesebben elvégzendő. A belvizlecsapoló hálózat kiépítése azonban elkerülhető: ha a megjavítandó területnek a teljesvízgyűjtő medencéjét egységes terv szerint vehetjük a Küzdényi-féle földjavító művelés alá. Ez esetben a vízváltatóknál, tehát a legmagasabban fekvő földeken, kezdve meg a mélyművelést és fokozatosan haladva a mélyebben fekvő területek felé, az alsóbb területek a felülről jövő vizek által nem árasztódnak el, hanem minden terület befogadja és magába raktározza a rája leeső csapadékot.

2. Ezek a nagyon kötött, vagy a szikes földek Küzdényi gépevel, tehát fordítás nélkül igen nagy mélységre mesterségesen fellazítandók, hogy a tél és tavasz összes csapadék leve anélkül férjen beléjük, hogy az átmedvesedés olyan fokot ölthetne, amit a talajalkotórészek folyós péppé oldhatnának fel.

3. A föld felső kérgé felszíni trágyázással, lehetőleg istállótrágyával, vagy akár mű-

széssel, esetleg hamuval, ugyszintén korhadó szerves anyagokkal, a leghatásosabban tehát zöld ugarral, laza porhanyó termőfölddé átalakítandó, nem csak azért, hogy a fiatal növény életére kedvező magházat kapjunk, hanem azért is, hogy a talaj felszínét az időnkénti csapadék gyors befogadására és elnyelésére alkalmassá, képessé változtassuk.

4. A mesterségesen fellazított föld, helyesen beállított vetésgöröggyel időnként tartós, vastag, lehetőleg élő gyökérzettel gazdagon behálózandó. Erre a célra az élő takarmánynövények, elsősorban pedig a lucerna a legcélszerűbb.

5. A szikes és a kérgesedésre hajlandó földeken ekével szántani soha későbbben sem szabad, mert az eke minden szántás alkalmával az alsó nyers, enyvszerű anyagokban gazdag kolloidos réteget hozza a felszínre, amelyben itt ez anyagok az esőtől feloldódnak és azoktól a föld elkérgesedik. Az istállótrágya az ilyen földbe elszántva, abban a levegőtől elzárt állapotában csupán rothadni, elszesenedni fog, amivel a föld kolloidtartalma szaporodik. Küzdényi gépe az ekével ellentétben a trágyát és a többi felszíni korhadó növényi részeket akként keveri a föld legfelsőbb rétege közé, hogy ott, úgy a rothadásnak, mint a korhadásnak folyamatai egymás környezetében egyidejűen folytatódjanak.

6. Küzdényi földjavító eljárása lehetővé teszi, hogy a gazda a szikes és a túlságosan kötött földjein is minden olyan termésközpontú módszert sikeresen alkalmazhasson, amelyre a tudomány és a gyakorlat eddig rávezettek.

7. Ez az eljárás, ha ezt évek folyamán időnként a szükséghez képest szakszerűen megismételjük, alkalmas arra, hogy bármely földet fokozatosan megjavítson.

Küzdényi eljárásának kihasználására külön vállalkozások alakulását javasolja, amelyeknek ismertetését azonban máskorra tartom fenn. Ezuttal csupán azt említem fel, hogy Küzdényi eljárásának széles körben való megismerésére és kipróbálására és hogy az alföldi gazdák között általánosan elterjedjen; hogy a vidékenként különböző talajnevekre megfelelően legyen alkalmazva és hogy a körülményekhez alkalmazkodó géptípusok álljanak a gazdaközönség rendelkezésére: szükséges volna, hogy ez irányban az állam is áldozatokat hozzon. Így állami feladat volna a géptípusokkal való kísérletezés; mintagazdaságok létesítése! szikesföldök javító kísérleti telepek felállítására a szikesföldök különböző nemein, pl. a Hortobágyon, Mezőtúron, Békéscsabán, Szegeden, Ujszászon, Kálcsán, a tervezett Duna-Tiszacsatorna mentén stb. Végül célszerű volna községenként kisebb-nagyobb példagazdaságokat is felállítani.

Váradi Szabó János.

Felhívás csemeték és szőlővessző rendelkezésre. Felhívom azokat, akik gyümölcs- egyéb fák s szőlővesszőket óhajtanak hozatni, hogy március elsejétől nyolcadikáig Szent-Anna-u. 38-ik számú lakáson a délutáni órákban rendelkezésüket megtehetik, azt ezuttal ismét felveszem és foganatosítom. A fák darabja általában 45 kor., ennek díja, valamint csomagolási és szállítási költségekre darabonként 5 korona nyugta ellenében lefizetendő, a szállítást együttesen külön vagonban történik. A rendelés felvétele és eszközölésére, valamint a fajok megválasztására, ültetési, egyéb utasítások megoldására az e célból történendő közös összejöveteleken készséggel szolgál — *Biró Pál*.

Vetőmagkiutalás. A földművelésügyi miniszteriumtól értesítés érkezett a polgármesteri hivatalhoz, hogy a vetőmaghiány fedezésére 200 métermázsa árpát és 400 métermázsa zabot utalt ki a gazdák részére. Ezt a kiutalt vetőmagot a gazdasági egyesület a közlelemzési ügyosztály felügyelete mellett 1500 korona métermázsankénti árban közlelesen kiosztja. Ertesítette egyben a földművelésügyi miniszterium a várost, hogy a tavaszi buza és rozs vetőmagot a készlet hiánya folytán nem utalhatott.

Tuskófa

valamint Bükfia baksa, szón vagontöltésben kapható

Polyanszky Orosz
üzem és szénkereskedőnél
Szoboszlai-ut J.B. Telefon 181.

Eladó

a nyírácsádi határban levő 14 magyar hold föld és 3 hold akácerdővel. A föld kukoricával és rozssal van bevetve. Bővebb felvilágosítást nyújt, ahol a vétel is megköthető

Gótsch Sándor
Ingatlanforgalmi irodája. Debrecen. Piac-u.
38. I. emelet. Telefon 7-95.

Eladó ingatlanok:

Paragó-utcán 4 szobás lakás,
Kenyé-utcán 6 szoba istállóval,
Bercsényi-utcán 4 szoba istállóval,
Geréb-telep Irén-utca 2 szobás,
Geréb-telep Kondor-utca 3 szoba
Geréb-telep Kondor-utca 3 szoba pince,
Újtel, italmérés istállóval eladó Dezső L.
irodája Maróthy-u. 19.

1301.921-I.

Hírcsejtelvény.

A Törvényhatósági Bizottsági Közgyűlés mai ülésében hozott határozatával kimondotta, hogy a kormányhatóságilag jóváhagyott vigalmi adó-szabályrendelet egyes rendelkezéseit a következőkben módosítja:

a) a vigalmi adót kétszeres összegben, vagyis a jegy értékének 30%-ában kell fizetni, cabaré-, variété- és orfeumelőadások után, továbbá a táncosok által rendezett próbák és heti táncestélyek után;

b) mozgósínházaknál a jegy értékének 20%-ában állapította meg a vigalmi adót;

c) a nyilvános helyeken folytatott kártyázás, dominózás és billiárdozás vigalmi adóját a következőképpen módosította:

Minden kártyázó, dominó játékban résztvevő után reggel 9 órától személyenként 2 (kettő) korona, billiárdozó után személyenként 1 (egy) korona. Este 9 órától reggel 9 óráig minden kártyázó és dominó játékban résztvevő után személyenként 10 (tíz) korona, billiárdozó után személyenként 2 (kettő) korona vigalmi adó fizetendő a városi házipénztár javára.

A Törvényhatósági Bizottság az 1901. évi XX. t. c. 8. §-ának b. pontja alapján az azonnali végrehajthatóságot kimondotta.

Ennek következtében felhívjuk az érdekelt mulatóhelyek, kávéházak tulajdonosait, továbbá a társaságok, egyesületek, kaszinók vezetőségét, hogy f. hó 28-án reggel a délelőtti hivatalos órák alatt a számvetés II. osztályánál (Városháza, emelet, 10. sz. szoba) vigalmi adó jegykészletüket folióbélyegzés végett mutassák be, mert az említett időponttól kezdődőleg csak a fentiekben megállapított felmentett összegű vigalmi adójegyek hozhatók forgalomba.

Debrecen, 1921. február 24.

Városi számvetőség.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy a Vágóhid mellett levő Szekeres-féle kovácsműhelyemet megnagyobbítottam, ahol elfogadok minden gazdasági számszámok javítását

Hazafias tisztelettel
Szekeres és Társa.

Lisztkiosztás

A közlelmezési miniszter ur rendelete alapján március hó 1-től a köztisztviselők, tiszt, legénységi és havi díjasi állományba tartozó csendőrök és katonák és ezek hozzátartozói, illetve családtagjai részére, a hatóság részére kiutalt lisztből lisztet kiadni nem szabad, mert ezek a csoportok közvetlen lisztkiutalásban részesülnek.

Felhívjuk a kereskedőket és pékeket, hogy a hozzájuk bejegyzett lisztkönyvek közül a katonák és csendőrök és ezek családtagjai nevére kiállított lisztkönyvekre a jövő héttől kezdődőleg a lisztet ne szolgáltatassák ki.

Egyben felhívjuk a kereskedőket és pékeket, hogy a múlt heti liszt-szelvényre (február 20-26-ig) lisztet nem adhatnak, február 27-től március 5-ig érvényes jegyre is csak az esetben adhatnak ki lisztet, ha a február 20-26-ig érvényes liszt-jegyeket a vásárló fél nekünk beszolgáltatja.

Tehát a viszonteladók a két hétre csak egy heti szelvénynyel számolhatnak el

Debrecen, 1921. február 26.

Közlelmezési ügyosztály.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy

BUTORGYÁRAMAT

megnagyobbítottam s miután nagy mennyiségű olesóbrónk anyagból dolgozom, — saját fűrésztelepen magam termelem a deszka anyagot, úgy az eddigi áráknál jóval olesóbró árakkal szolgálhatok, — megrendeléseket a gyártelepen elfogadok, ugyisint látogatást is.

JANCSÓ TESTVÉREK BUTORGYÁRA
(Simon-ut) Bárcsi-u. 3. Gyári telefon: 10-25. Butorraktár: (Szinházi átjáró). Csapó-utca 17 sz. Üzleti telefon: 10-30.

FEHÉRTÓI BÉLA

temetkezési intézete Debrecen, Dégenfeld-tér 4. sz.

Minden rendű és rangú temetések összegéből 4 százalék pénztári engedményt ad. Temetéseket legolcsóbban kegyeletteljes pontossággal végez

MEGNYILT!

ERBER és Fleischmann Kézműáru Részvénytársaság üzlete

DEBRECEN, KOSSUTH-UTCZA 3. SZ. ALATT,

hol igen jutányos áron vásárolhat

Méterszámra is

ELSŐRANGU GYAPJUSZÖVETEKET férfiruhákhoz gyönyörű KOSTÜMKELMEKET ugyisint jöminőségű Kartonokat, Grenadint, Balisztot, melyeket az összes minőségű Vásznaikat, Chiffonokat, Zefireket dus választékban.

Mindennemű ajándékok

Parfümök kimerve és adjusztálva, Manikour, Parfüm és Péstükazetták, mindentéle piperecikkek, szappanok stb. Korzó „EVA” arczenecs és szappan legolcsóbban szereshetők be a Telefon 14-80 Telefon 14-80

Korzó Drogueriában Piac-utca 42

GEBAUER KAROLY ES TARSA

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA, KOSSUTH-UTCZA 2. SZÁM.

Alapítatott: 1868. évben.

Temetéseket a legolcsóbban eszközöl a leg-egyszerűbbtől a legdiszesebb ki itellig. TELEP: Homokkert, Hid-utca 8. szám.

Eladó a Vörösmarthy-u. 8 sz. ház!

Értékesebbet
Biatiner
Kálmannal
Száj-utca 13.

Király-u. sarkán Király u.
felől 60 méteres fronttal,
gyönyörű telket, nagyon
szép hely.

UKORKIOSZTÁS

A hatósági cukorjegy „A” szelvényére csak március 12-ig lehet a cukrot kiszolgáltatni.

A lisztirodák e napig bezárólag adhatják ki a cukorjegyeket az „A” szelvényekkel együtt; e naptól e szelvényeket levágják.

Kereskedők a cukorjegy előjegyzéseiket márc. 12-től 16-ig feltétlenül szolgáltatassák be a lisztirodába.

A cukorjegyeket a kereskedők márc. 15-től 19-ig számolhatják el. Debrecen, 1921 február 26.

Közlelmezési ügyosztály.

Tőzökertben szőlőkert

épületekkel eladó. Felvilágosítást ad Dr. KOVÁTS JENŐ ügyvéd, Debrecen Deák Ferenc-utca 3. szám.

Az őszi gabonaművekkel bevetett terület összírása

Az 1002—1921. M. E. sz. kormányrendelet szerint az őszi búzával, őszi rozssal és őszi árpával bevetett területet össze kell írni. Eanél fogva a rendelet értelmében minden olyan gazdaság tulajdonosát, bérlőjét stb. amely gazdaságnak területe a 100 kat. holdat eléri, vagy meghaladja, felhívjuk, hogy a város határában fekvő gazdaságának összes területét, valamint szántóföldterületének nagyságát és őszi búzával, rozssal és őszi árpával bevetett szántóföldterületének nagyságát a Csapó-u. 15. a. lisztirodában szóban vagy írásban a törvényes következmények terhe alatt legkésőbb febr. 28-ig feltétlenül jelentsék be.

Közlelmezési ügyosztály

TEOR MUZGÓBAN

Bocskay-tér.

Ma 1921 február hó 27-én vasárnap
A buringió i jaguár

III. rész 6 felvadás.
MENTSÉTEK MEG LELKEINKET.
Amerikai kalandortörténet 24 felvadás.
Tengeri madarak, látványos.
Pénztár nyitva délelőtt 10 órától.
Előadások délután 3. 5. 7 és 9 órákor.
Rendes helyárak

Kálvinista Szemle

REFORMÁTUS EGYHÁZI, EGYHÁZ-TÁRSADALMI ÉS POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő:
DR. SEBESTYÉN JENŐ
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, XI., Ráday-u. 28.

Előfizetési ára egész évre 100, félre 50 K
Mutatványsszámet küld a kiadóhivatal.

MEGHÍVÁS

A Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank
LIV-ik RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

1921. évi március hó 9-én, délután fél 5-ker saját üzleti helyiségében (Szent Anna-utca 13.) tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak azon figyelemre vevéssel, hogy az alapszabályok 22. §-a szerint részvényeiket vagy intézetünk pénztáránál, vagy Debreczenben valamelyik részvénytársulati pénztáránál, vagy Budapestén az Egyesült Budapesti Póvárosi Takarékpénztárnál 5 nappal a közgyűlés előtt le kell tenniük.

Az évi jelentés, mérleg és az ezekre vonatkozó adatok folyó évi február hó 25. napjától kezdve az intézet helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése és számadása az 1920. üzletéről és indítványa a nyereség felosztása iránt.
2. A felügyelőbizottság jelentése.
3. A mérleg megállapítása és a nyereség felosztása iránti határozathozatal.
4. A felmentés iránti intézkedés.
5. Igazgatósági tagok választása.
6. Egy felügyelőbizottsági tag választása.
7. Az igazgatóság, igazgató-tanács és felügyelőbizottság díjazásának megállapítása az 1920. évre
8. Indítványok

Debrecen, 1921. február 25.

Az igazgatóság.

GÓTSCH AND R

ingatlan forgalmi irodája

DEBRECEN

Piac-u. 38. I. em. Főposta mellett.

Tele on. Interurban 7-95.

Foglalkezik ingatlanok, házak földök telkek vételével és eladásával, föld-bérlétek közvetítésével a legelőnyös-ből a legelőnyösebb mellett

Eladó szőlők

Sestakert Andrassy-uton 900 négyszögöl Komlóssy-uton 700 négyszögöl nyaraló. Létai-uton 1700 négyszögöl nyaralóval eladó Dezső László irodája Maróthy-u. 19.

Gótsch Sándor

bankirodája DEBRECEN Főposta mellett

Piac-utca 38. I. emelet.

Telefon interurban 7-95.

Külföldi pénzek vétele és eladása.

Helyi pénztárczai és iparvállalati részvények vétele és eladása.

Tőzsdéi megbízásokat és külföldi kifizetéseket a legelőnyösebben lebonyolítok

Eladó fűszerező

Eötvös-utcán nagyforgalmu sarok ház italméréssel, 4 szobás lakással azonnali átvételre eladó Dezső L. Maróthy-utca 19.